

'POLITIEKE GEVANGENEN'

'Ik kijk mijn ogen uit naar mooi Amsterdam, grachten, torens, mensen, zon, als in een kaleidoscoop trekt het voorbij; ik zal dit alles nooit weerzien. Hou je taai, doe wat je je voorgenomen hebt, niemand verraden, zorg voor een eervol eind, hamert het doorlopend door mij heen. Ik realiseer mij wat er op mij gevonden kan worden, een paar korte notities voor mijn bespreking met de Jonge Melly¹ en verder op mijn onderduikadres zijn stukken. 'O God, hoe red ik dat, hoe kom ik daaruit, alles mijn schuld', en dit gevoel, dat de twee anderen de dupe van mijn afspraak geweest zijn, geeft mij zoveel kracht, dat ik geheel kalmeer en als wij in de Euterpestraat² bij de Gestapo stoppen, mijn hersens rustig kan laten werken, gereed voor het eerste verhoor.

In de Euterpestraat word ik in de kelder in een cel gezet, steeds geboeid en blijf daar ongeveer een uur. Alles is mij afgenomen, behalve mijn armbandhorloge, maar ik kan er toch niet op zien. Een cel verder hoor ik een stakkerd kreunen en zuchten. In deze keldercel kan ik rustig nadenken en ik ontving de kracht, waaraan ik op dat moment zo'n grote behoefte had. Het kan anderhalf uur later geweest zijn, toen ik er weer uitgehaald werd. Mijn polsen begonnen pijn te doen van de boeien. Boven gebracht, bleek men de op mij gevonden bescheiden onderzocht te hebben. Met enige kleine briefjes, waarop afgekorte notities zouden wij later bij het verhoor uren, ja dagen zoekbrengen.'³

Nog op de dag van zijn arrestatie werd Boellaard naar de Cellenbarakken gebracht:

'Aangekomen bij de gevangenis in Scheveningen moest ik uitstappen en . . . ging ik de eerste poort door, de tweede, dan de hoofddeur en stond bij de wacht, waar ik met het gezicht naar de muur gebruld werd. In de andere hoek stond de Jonge Melly.

. . . Ik werd in 'strenge Einzelhaft' gezet in cel 452 en mijn boeien werden afgedaan. Het was avond. De deur sloeg dicht, knippen, grendel, slot.'

(Boom, Subcommissie Rotterdam: p.v. inz. H. J. Wölk (19 dec. 1947), p. 2 (getuige M. Sies) (Doc I-1907, a-6). De Joden onder de arrestanten werden extra mishandeld: men dwong hen, de laarzen van de Duitsers en gedeelten van de vloeren schoon te likken. De *Ordnungspolizei* was gewend, aldus tegen groepen arrestanten op te treden. Men denke aan de ca. tweehonderd Amsterdammers die begin '41 na de Februaristaking in het Lloyd-Hotel opgesloten werden. Eén hunner, Piet Nak, haalden wij in deel 4 aan: 'Ik heb de mensen daar gezien, die moesten op hun handen liggen, die kregen een trap op hun achterhoofd, met hun neus moesten ze maar steeds naar de grond doorbuigen, het bloed liep die mensen uit de neus, er lag een plas bloed voor ze, bij zes man, ze hebben alle zes die plas bloed met de tong op moeten likken.' (P. Nak in L. de Jong: *De bezetting*, p. 172).

¹ Een van de adjudanten van de commandant van de OD. ² Thans Gerrit van der Veenstraat. ³ W. A. H. C. Boellaard: 'Memoires 1940-1945' p. 48.